

Sygn. akt VI Ga 21/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc (spr.)

Sędziowie: SO Anna Walus-Rząsa

SO Anna Harmata

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Sp. z o.o. w R.

przeciwko: M. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w R. V Wydziału Gospodarczego z dnia 23 marca 2016 r., sygn. akt V GC 1272/15

oddala apelację.

SSO Anna Walus-Rząsa SSO Beata Hass-Kloc SSO Anna Harmata

Sygn. akt VI Ga 21/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 kwiecień 2017r

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 marca 2016 r, sygn. akt V GC 1272/15 Sąd Rejonowy wR. V Wydział Gospodarczy zasądził od pozwanego M. K. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. w R. kwotę 10 301,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 listopada 2014 r. do dnia zapłaty (pkt I) oraz w pkt II zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 516 zł (pięćset szesnaście złotych) tytułem zwrotu opłaty sądowej, kwotę 2 400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa .

W uzasadnieniu powyższego Sąd Rejonowy podał ,żę powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w R. pozwem z dnia 3 lipca 2015 roku wniósł o zasądzenie od M. K. kwoty 10 301,50 zł z ustawowymi odsetkami od 25 listopada 2014 roku z tytułu roszczenia z umowy o roboty budowlane i umowy cesji na podstawie , której powód nabył wierzytelność od B. W. (1).

W złożonym sprzeciwie od nakazu pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości , przyznając, że zawarł z B. W. (1) umowę, której przedmiotem było wykonanie instalacji wentylacji i klimatyzacji zgodnie z projektem pod nazwą „Budowa Laboratorium (...) dla (...)”, jak również fakt, że na mocy umowy cesji powód nabył wierzytelności przyszłe z

tytułu w/w umowy z wszelkimi prawami i obowiązkami. Pozwany podniósł, iż według umowy była przewidziana kara umowna za opóźnienie w zakończeniu robót i z uwagi na to pozwany był uprawniony do naliczenia kary umownej w wysokości 10 301,50 zł, pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu, w wyniku czego wierzytelność powoda uległa umorzeniu, kwota ta jest objęta sporem.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

W dniu 20 marca 2014 roku pozwany zawarł z B. W. (1) (...) umowę o roboty budowlane, której przedmiotem było wykonanie instalacji wentylacji oraz klimatyzacji stanowiących część zadania pod nazwą „Budowa Laboratorium (...) dla (...)”. B. W. zobowiązany był do wykonania umowy w dniach od 24 marca 2014 roku do 11 czerwca 2014 roku, strony w umowie ustaliły wynagrodzenie, termin zapłaty tego wynagrodzenia na podstawie faktury i protokołu odbioru robót. Strony zawarły m.in. również ustalenia w umowie co do kaucji zabezpieczającej, okresu gwarancji, kary umownej w przypadku opóźnienia w wykonaniu robót.

W dniu 20 marca 2014 roku B. W. (1) po uzyskaniu zgody pozwanego w formie pisemnej zawarł z powodem umowę na podstawie, której przeniósł przysługujące mu wierzytelności z tytułu w/w umowy na powódkę oraz wszelkie zabezpieczenia umowy, gwarancje, rękojmię dot. przedmiotu umowy. W dniu 2 czerwca 2014 roku B. W. poinformował pozwanego pisemnie o banku, w którym należy dokonać płatności, pozwany zobowiązany był do zapłaty powódce kwoty 206 025 zł brutto tytułem wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane, kaucja wynosiła 10 % tj. kwotę 20 602,50 zł. W dniu 24 września 2014 roku podpisany został protokół końcowy robót nie zawierający zastrzeżeń, pozwany w ciągu 30 dni od podpisania protokołu zobowiązany był do zwrotu 70 % kaucji zabezpieczającej tj. 14 421,75 zł.

W dniu 21 listopada 2014 roku B. W. wystawił fakturę z tego dnia na kwotę 206 025 zł, pozwany dokonał wcześniej zapłaty na rzecz powódki kwoty 185 422,50 zł tytułem faktury przejściowej i do zapłaty z faktury z 21.11.2014 r. pozostała kwota 20 602,50 zł, pozwany nie dokonał zapłaty pozostawiając ją jako kaucję zabezpieczającą. Powód wezwał do zapłaty w/w kwoty. Termin zakończenia robót z umowy określono na dzień 11 czerwca 2014 r., roboty zgodnie z protokołem zakończono 31 lipca 2014 r., pozwany naliczył powodowi kary umowne, powołując się na umowę o roboty i mając na uwadze umowę cesji, w wysokości 0,1 % wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień opóźnienia i wystawił notę księgową na kwotę 10 301,50 zł, wzywając powoda do zapłaty, pozwany przyjął, iż zgodnie z zawartą umową cesji powód wszedł również w prawa i obowiązki w zakresie wszelkich zabezpieczeń wierzytelności wynikających z umowy o roboty budowlane.

Zdaniem Sądu Rejonowego, w sprawie nie sporne były fakty zawarcia umowy o roboty budowlane, umowy cesji. Sporne natomiast, było czy powód odpowiada w związku z zawartą umową cesji z tytułu kar umownych za opóźnienie w realizacji robót i czy pozwany zasadnie naliczył powodowi kary umowne i zasadnie złożył oświadczenie o potrąceniu.

Oceniając materiał dowodowy Sąd Rejonowy uznał stanowisko powoda za uzasadnione i udowodnione w całości. Podniósł, że powód nie jest dłużnikiem pozwanego w świetle treści umowy cesji z 20 marca 2014 roku zgodnie, z którą zbywca B. W. przenosi przysługujące mu wierzytelności z tytułu umowy na nabywcę powoda. Wraz z wierzytelnością na nabywcę przechodzą wszelkie zabezpieczenia wymienionej wierzytelności wraz z gwarancją i rękojmią i powódka nie weszła w miejsce strony umowy, tylko jest to jedynie umowa cesji wierzytelności pieniężnej- zapłaty wynagrodzenia, bo takie roszczenie przysługiwało B. W.. W ocenie Sądu Rejonowego z umowy nie wynikało, by został przeniesiony przyszły dług w postaci naliczenia ewentualnej kary umownej i by powódka wzięła na siebie obowiązek jej zapłaty. Umową cesji zostały przelane na powódkę wraz z wierzytelnością o zapłatę wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy wszelkie zabezpieczenia tej wierzytelności tj. zabezpieczenia zapłaty wynagrodzenia, a nie wykonania umowy.

Zauważył, że kara umowna została już naliczona poprzednikowi prawnemu powoda B. W. (1), na podstawie oświadczenia o potrąceniu z dnia 12. 11.2014 roku.

Niezależnie od powyższego, podniósł, że powód przedstawił również dowody z dokumentów na okoliczność braku przesłanek do naliczenia kary umownej z uwagi na fakt, iż opóźnienie jakie powstało, nie wynikało z winy wykonawcy B. W. (1), a z przyczyn niezależnych od stron, co zgodnie z orzecznictwem nie jest podstawą do naliczenia kary umownej.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Rejonowy uznał, iż złożone przez pozwanego oświadczenie o potrąceniu na kwotę dochodzoną pozwem było bezzasadne i zasądził roszczenie powoda w całości na podstawie art. 647 kc, a odsetkach orzekł na podstawie art. 481 par 1 kc, zaś o kosztach orzekł na podstawie art. 98 par. 1 kpc.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości pozwany. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 par 1 kpc :

- przez błędną w świetle zasad logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego skutkującą wyciągnięciem wniosków pozostających w sprzeczności ze zbrany w sprawie materiałem dowodowym co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego przez przyjęcie, iż pozwany nie był uprawniony do naliczenia powodowi kar umownych;

- przez dokonanie oceny dowodów w sposób niewszechstronny, bowiem szczegółowa analiza przedmiotowego stanu faktycznego jednoznacznie dowodzi, iż w wyniku dokonanego potrącenia roszczenie powoda objęte niniejszym pozwem wygasło.

2. naruszenie prawa materialnego tj.

a) art. 498 k.c. poprzez przyjęcie nieskuteczności zarzutu potrącenia w sytuacji gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje na fakt, iż powód nie zachował umownego terminu zakończenia prac i nie udowodnił, by wydłużenie realizacji umowy było wynikiem okoliczności za które nie ponosi odpowiedzialności co uprawniało pozwanego do naliczenia kary umownej a następnie jej potrącenia z wierzytelnością powoda i było zgodne z postanowieniami zawartej przez powoda umowy cesji.

Mając na uwadze powyższe zarzuty wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa;
- 2) zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm prawem przepisanych za obie instancje.

W pisemnych motywach podniósł twierdzenia i okoliczności przemawiające za uwzględnieniem podniesionych zarzutów.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Oceniając zaskarżony wyrok przez pryzmat podniesionych w apelacji zarzutów należy wstępie podnieść, że zgodnie z dyspozycją art. 509 kc, art. 509 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Jak z tego wynika przelew jest umową, z mocy której wierzyciel-cedent przenosi na nabywcę-cesjonariusza wierzytelność przysługującą mu wobec dłużnika. Zgoda dłużnika na jej zawarcie jest potrzebna tylko wtedy, gdy w umowie łączącej wierzyciela z dłużnikiem wyłączono możliwość przeniesienia wierzytelności na osobę trzecią. Przelew wierzytelności nie może pogorszyć sytuacji dłużnika.

Wierzytelność - z wyjątkiem związanej z dokumentem na okaziciela i zabezpieczonej hipoteką - przechodzi na nabywcę przez sam fakt zawarcia umowy. Jednostronne oświadczenie cedenta nie przenosi praw. Umowa dojdzie do skutku dopiero wtedy, gdy cesjonariusz przyjmie akt cesji.

Celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę. W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi.

Należy podkreślić, że wierzytelność przechodzi na nabywcę w takim stanie, w jakim była w chwili zawarcia umowy o przelew, a więc ze wszystkimi związanymi z nią prawami i brakami.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy zdaniem Sądu Okręgowego pozwany był uprawniony do naliczenia kar umownych i wezwać o ich zapłatę powoda co umożliwiły mu przesłanki art. 513 kc. Zgodnie z jego treścią należy przyjąć, że zarzut potrącenia winien być złożony cesjonariuszowi, gdyż ma on możliwość podniesienia wszelkich zarzutów jakie mu przysługiwały wobec cedentowi zbywanej wierzytelności (por. Komentarz do KC pod. red. M. Gutowski Tom II, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2016r, str. 230-231).

Mimo przedstawionych okoliczności zarzut naruszenia art. 498 kc nie mógł być uwzględniony, gdyż ciężar udowodnienia istnienia spornych wierzytelności zgodnie z art. 6 kc spoczywał na pozwanym.

W tym miejscu należy przytoczyć pogląd SN wyrażony w wyroku z dnia 18.04.2000r, (sygn. III CKN 720/98, LEX 51368), że zarzut potrącenia jest formą dochodzenia roszczeń zrównaną w skutkach z powództwem. Podlega zatem wymogom stawianym wobec pozwu co do określenia żądania, przytoczenia okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie oraz wskazania dowodów.

W szczególności zgłaszający zarzut potrącenia w procesie ma obowiązek określić swoją wierzytelność, wykazać jej istnienie i w kategorięczny sposób wyrazić wolę potrącenia w celu wzajemnego umorzenia skonkretyzowanych wierzytelności.

Sąd Okręgowy w tym zakresie podziela i przyjmuje jako własne ustalenia Sądu Rejonowego, że dowody zaoferowane przez powoda na wykazanie, że nie było podstaw do naliczenia kary umownej przez pozwanego udowodniły, że nie powstały one z winy wykonawcy. Pozwany nie podważył ich wiarygodności, ani nie zaoferował dowodów na wykazanie, że jego wierzytelność z tytułu kar umownych istnieje.

Konsekwencją powyższego było oddalenie apelacji po myśli art. 385 kpc.

W zakresie orzeczenia co do kosztów postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy miał na uwadze treść art. 109 kpc i art. 372 kpc oraz, że pełnomocnik strony powodowej nie stawiał się na rozprawę w dniu 27.04.2017r zaś odpowiedź na apelację została złożona z naruszeniem w/w art. 372 kpc (k- 212, odpis apelacji został doręczony w dniu 12.01.2017r, a odpowiedź na apelację została złożona w dniu 25.04.2017r k- 218).